

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020-2021

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

MODEL

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

60 puncte

A.

1. Konkrét információk visszakeresése a szövegből. Minden kiemelt példa 1 pontot ér. Pl. Az írástudatlanok számára lehetetlen a gyógyszeres üvegen lévő betegtájékoztató elolvasása, az buszmenetrend értelmezése vagy az önálló voksolás egy szavazáson. **3 pont**

2. Egyenes következtetések megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen.

Kijelentés	Igaz	Hamis
1. Az ENSZ az UNESCO egyik szervezete.		X
2. Az írástudatlanság elleni küzdelem világnapjáról Teheránban határoztak.	X	
3. Az írástudatlanság világnapja szeptember 8-án van.		X
4. Az UNESCO 1965 óta díjazza azokat, akik hazájukban segítik az írástudás terjesztését.	X	

4 pont

3. Konkrét információ visszakeresése a szövegből. Helyes válasz: d. **4 pont**

4. Idézet pontos kiemelése a szövegből: „Ha nem tudsz írni és olvasni, mindig félned kell.” **5 pont**

5. Konkrét információk visszakeresése a szövegből. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válasz:

1.	d.
2.	a.
3.	b.
4.	c.

4 pont

6. Konkrét információk visszakeresése a szövegből. Pl. A PISA-felmérés három kompetenciát mér: matematikai és természettudományi műveltséget és szövegértést. **5 pont**

7. Személyes álláspont megfogalmazása és indoklása a szövegből vett példák és a tapasztalatok alapján. Az álláspontot alátámasztó érvek megfelelő kiválogatása. Az álláspont (igaznak vagy tévesnek minősítés) 1 pontot, a megfelelő terjedelmű, tartalmú és igényességű érvelés 4 pontot ér. Lehetséges válasz: Az írástudatlanság rengeteg frusztrációval járhat, különösen egy olyan társadalomban, ahol ezt mindenki természetesnek tekinti, és feliratok, szövegek segítségével lehet csak tájékozódni. Annak, aki ezeket nem érti, nagyon nehéz lehet a kiszolgáltatottság érzése, az, hogy folyton segítséget kell kérnie, szégyenkeznie kell stb.

5 pont

B.

1. Egy tényközlés (ellenőrizhető igazságtartalmú kijelentés) és egy véleményközlés (személyes meglátást, érzelmet, élményt közvetítő kijelentés) kiírása a szövegből. Mindkét mondat 2 pontot ér. **4 pont**
2. Névmások referenciájának helyes azonosítása. Minden helyesen kimásolt előzménymondat 2 pontot ér. Helyes válaszok: 1) **Ennek** fontosságát sok szervezet felismerte világszerte, akik figyelemre méltó eredményeket értek el. (A betűvetés tudománya pedig kiút lehet az analfabetizmussal gyakran együtt járó nyomorból.) 2) **Ez** igaz. (Ha nem tudsz írni és olvasni, mindig félned kell.) 3) **Ez** elkeserítő. (A 2018-as eredmények alapján a romániai diákok nagyjából 44 százaléka tekinthető funkcionális analfabétának.) **6 pont**
3. Igealakok és mondatváltozatok összehasonlítása és helyes értelmezése. Minden helyesen megnevezett változat 2 pontot ér. Helyes válaszok: a) B.; b) A **4 pont**
4. Szórendi változatok összehasonlítása, kontextus és mondatjelentés vizsgálata. Legmegfelelőbb mondat kiválasztása. Helyes válasz betűjele: a. **4 pont**
5. A feltételeknek megfelelő kérdések megfogalmazása. Mindkét, megfelelő címzetthez intézett, témájában releváns, regiszterét, nyelvváltozatát tekintve megfelelő kérdés 3 pontot ér. Lehetséges kérdések: *Hogyan került kapcsolatba a nigériai és zambiai írástudatlan felnőttekkel? Mi bizonyult a legnagyobb kihívásnak az Ön számára a munkájában?* **6 pont**
6. Beszédszándék helyes azonosítása, indoklása. A helyesnek minősíthető válasz: b., a helyes azonosítás 2 pontot ér. A megfelelő terjedelmű, jó érvekre támaszkodó indoklás 4 pontot ér. Lehetséges válasz: A záró kérdés mögött meghúzódó beszédszándék az érzelemkifejezés, mivel nem választ vár a kérdező, hanem saját rémületét, kétségbeesését, aggodalmát fejezi ki a funkcionális analfabéták ijesztő aránya miatt egy retorikai (költői) kérdésben. **6 pont**

SUBIECTUL II.

30 puncte

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, a két szereplő közti viszony bemutatása a szövegből vett információk alapján. Pl. Sára néni egy idős, mozgáskorlátozott asszony, aki éveken át tanítóként dolgozott. Nehézségei vannak a házimunka elvégzésével, ezért van szüksége segítségre. A szöveg alapján jóindulatú, melegszívű asszonynak tűnik. Annus alig fiatalabb Sári néninél, a házimunkát végzi el nála. Kiválóan és fáradhatatlanul takarít, de látszik rajta, hogy sok mindent nem ért. Nem tud olvasni, de igyekszik megjegyezni, hogy melyik tisztítószer mire jó. A két szereplő igyekszik figyelni egymásra, de az életük és a tapasztalataik között nagy különbség van, ezért gyakran nem értik meg egymást. **5 pont**
 2. Információk, gondolatok értelmezése. Pl. Sára néni eleinte csodálkozik, hogy miért kell többször átismételni, hogy melyik flakonban mi van, és nem érti, miért nem nevezi Annus a nevükön az egyes tisztítószereket. Annus szeretne megfelelni Sára néninek, ezért akkor is bólogat, ha valamit nem ért. A részletben Sára néni gumikesztyűt ad Annusnak a takarításhoz. Annus bólogat, mintha megértette volna, hogy miért kapja, de később a gumikesztyűt Sára néni kesztyűi közé teszi érintetlenül. Ebből kiderül, hogy Annus nem tudja, mire való a gumikesztyű. **5 pont**
 3. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Ok-okozati összefüggések azonosítása, a folyamat követése, reakció értelmezése. Pl. Amikor Annus naptejgel kezeli a bútorokat, Sára néni eleinte megdöbben ezen az érthetetlen tévedésen, majd megtalálja rá a magyarázatot. Első reakciója az, hogy könnyezni kezd, mivel együttérez a feltehetően nehéz sorsú asszonnyal, és vádolja magát, amiért nem ébredt rá korábban Annus analfabetizmusára, majd felcímkézi betűkkel és ábrákkal flakonokat és Annus karácsonyi ajándékát, tehát valószínűleg meg akarja tanítani olvasni. **5 pont**
 4. Témához való igazodás: 5 pont. Az élménybeszámoló sajátosságainak betartása: 5 pont
Nyelvi megformáltság, helyesírás: 5 pont.
- Összesen: **15 pont**